

Warszawa, 02 grudnia 2021 r.

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

992600/035/10/2021

Pani
Gabriela Morawska-Stanecka
Wicemarszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na pismo Pani Marszałek (znak BPS/043-32-1309-ZUS/21) w związku z oświadczeniem Pana Senatora Jana Filipa Libickiego przekazuję następujące informacje.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów,
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z FUS lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Warunku trzeciego nie musi spełniać ubezpieczony, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Pan Senator Jan Libicki proponuje, żeby skrócić o połowę (do 10 lat dla kobiet i do 12,5 lat dla mężczyzny) wymagany okres składkowy i nieskładkowy, który zwalnia z konieczności spełniania trzeciego warunku.

W piśmie przekazanym w lipcu 2021 r. (znak 992600/035/10/2021) w odpowiedzi na poprzednie wystąpienie Pani Marszałek przedstawione zostały szacunkowe skutki finansowe dla osób

ubezpieczonych, które spełniałyby warunki do przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wyniku wprowadzenia proponowanych zmian przepisów.

W kontynuacji sprawy, zgodnie z oczekiwaniem Pana Senatora Jana Libickiego, obecne szacunki dotyczą osób pobierających renty uczniowskie przyznane zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin obowiązującym do 31 grudnia 1998 r. Wysokość renty uczniowskiej nie była zależna od stażu pracy oraz osiągniętych wynagrodzeń i wypłacana jest w wysokości najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Przepisy obecnie obowiązującej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawy emerytalnej) nie przewidują możliwości uzyskania prawa do renty uczniowskiej. Na podstawie art. 180 ustawy emerytalnej osoby uprawnione w dniu 1 stycznia 1999 r. do renty uczniowskiej zachowały uprawnienia do tej renty w wysokości obowiązującej przed dniem wejścia w życie ustawy emerytalnej.

W grudniu 2020 r. liczba osób pobierających rentę uczniowską wynosiła 10,2 tys.

W obliczeniach przyjęto założenie, że rozważane zmiany weszłyby w życie od 1 stycznia 2022 r. Wówczas szacuje się, że w momencie wejścia w życie proponowanych zmian przepisów 1,9 tys. osób pobierających rentę uczniowską skorzystałoby na wprowadzeniu tych zmian, tj. wyliczona wysokość przyznanej renty byłaby wyższa niż obecnie pobierana renta uczniowska. Szacuje się również, że corocznie w latach 2022–2031 około 100–150 osób pobierających obecnie rentę uczniowską nabywałoby prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w warunkach proponowanych zmian przepisów.

Szacunkowe zwiększenie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na renty z tytułu niezdolności przedstawia poniższa tabela.

Szacunkowe zwiększenie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na renty z tytułu niezdolności do pracy w wyniku wprowadzenia proponowanych zmian przepisów

Rok	Zwiększenie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na renty z tytułu niezdolności do pracy w wyniku wprowadzenia proponowanych zmian	
	kwoty nominalne	kwoty zdyskontowane inflacją na 2020 r. (ceny stałe z 2020 r.)
	<i>w mln zł</i>	
2022	12,0	11,5
2023	13,0	12,2
2024	14,0	12,8
2025	15,1	13,5
2026	16,3	14,2
2027	17,5	14,9
2028	18,8	15,6
2029	20,1	16,2
2030	21,5	17,0
2031	22,9	17,6

Jednocześnie w wyniku wprowadzenia proponowanych zmian przepisów nastąpiłoby zmniejszenie wydatków budżetu państwa na świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji i szacuje się, że zmniejszenie wydatków w latach 2022–2031 wyniosłoby 1,0–1,2 mln zł rocznie.

Z wyrazami szacunku,

z up. Prezesa Zakładu
Członek Zarządu

Paweł Jaroszek